

Іншомовна галузь

2024 – 2025 навчальний рік

огляд нормативних документів

Інструктивно-методичні
рекомендації щодо
викладання навчальних
предметів / інтегрованих
курсів у закладах загальної
середньої освіти у 2024/2025
навчальному році

Опубліковано методичні рекомендації
викладання навчальних предметів

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання іноземної мови 2024-2025

У 2024/2025 навчальному році освітній процес у закладах загальної середньої освіти спрямовують на реалізацію

Державного стандарту початкової

освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 року),

Державного стандарту базової середньої освіти

(затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 898 від 30 вересня 2020 року зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 972 від 30.08.2022),

Державного стандарту базової та повної загальної

середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23 листопада 2011 року) з урахуванням досягнень впровадження концептуальних засад реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та подолання викликів, зумовлених особливостями освітнього процесу в умовах воєнного стану, зокрема і подолання освітніх втрат.

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання іноземної мови 2024-2025

Організація освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в 2024/2025 навчальному році здійснюватиметься відповідно до освітніх програм, розроблених закладами освіти на основі Типових освітніх програм:

. 1) **на рівні початкової освіти** - на основі:

Типової освітньої програми для учнів 1–2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 1–2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 3–4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 3–4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743);

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання іноземної мови 2024-2025

Організація освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в 2024/2025 навчальному році здійснюватиметься відповідно до освітніх програм, розроблених закладами освіти на основі Типових освітніх програм:

2) **на рівні базової середньої освіти** - на основі:

у 5–7 класах – Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 235 від 19.02.2021 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України № 1120 від 09.08.2024),

у 8–9 класах – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (зі змінами);

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання іноземної мови 2024-2025

Організація освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в 2024/2025 навчальному році здійснюватиметься відповідно до освітніх програм, розроблених закладами освіти на основі Типових освітніх програм:

3) на рівні профільної середньої освіти на основі:

Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами).

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання іноземної мови 2024-2025

Організація освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в 2024/2025 навчальному році здійснюватиметься відповідно до освітніх програм, розроблених закладами освіти на основі Типових освітніх програм:

3) на рівні профільної середньої освіти на основі:

Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 408 у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами).

Освітня програма та навчальний план для учнів 5-9 класів НУШ

[Наказ МОН від 09.08.2024 №1120](#)

Затверджено нову редакцію Типової освітньої програми для 5 - 9 класів закладів загальної середньої освіти.

Цей документ є ключовим для організації освітнього процесу, адже він містить комплекс головних освітніх компонентів. Він окреслює підходи до розроблення освітніх програм закладів освіти, визначає вимоги до здобувачів освіти та обсяг навчального навантаження, містить рекомендовані форми організації освітнього процесу та опис інструментарію оцінювання.

Головна мета запропонованих змін — зробити типову освітню програму більш гнучкою для впровадження різноманітних навчальних планів, варіативних інтегрованих курсів або навчальних предметів чи їхнього комбінування. Окрім того, оновлений типовий навчальний план дасть змогу закладам освіти передбачити навчальні години для подолання освітніх втрат.

Освітня програма та навчальний план для учнів 5-9 класів НУШ

[Наказ МОН від 09.08.2024 №1120](#)

Обов'язкові освітні компоненти (навчальні предмети та/або інтегровані курси) освітньої галузі можуть бути доповнені відповідними міжгалузевими інтегрованими курсами та/або курсами за вибором за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами за умови, що для цих курсів заклад освіти використовує **модельні** навчальні програми, які отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», або **навчальні** програми, які отримали гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» в установленому порядку.

Зокрема, вивчення освітніх компонентів мовно-літературної освітньої галузі може бути доповнено **вивченням другої іноземної мови**;

Освітня програма та навчальний план для учнів 5-9 класів НУШ

[Наказ МОН від 09.08.2024 №1120](#)

Обов'язкові освітні компоненти (навчальні предмети та/або інтегровані курси) освітньої галузі можуть бути доповнені відповідними міжгалузевими інтегрованими курсами та/або курсами за вибором за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами за умови, що для цих курсів заклад освіти використовує **модельні** навчальні програми, які отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», або **навчальні** програми, які отримали гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» в установленому порядку.

Зокрема, вивчення освітніх компонентів мовно-літературної освітньої галузі може бути доповнено **вивченням другої іноземної мови**;

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання іноземної мови 2024-2025

Заклади загальної середньої освіти можуть використовувати в освітньому процесі лише ту **навчальну літературу**, що має грифи Міністерства освіти і науки України

· **«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»**

«Схвалено для використання в освітньому процесі»

або висновок **«Схвалено для використання в загальноосвітніх навчальних закладах»**.

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання іноземної мови 2024-2025

На основі модельної та/або затвердженої педагогічною радою навчальної програми навчального предмета (інтегрованого курсу) вчитель / учителька складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнівства.

Календарно-тематичне планування складають у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел. Воно може бути об'єднане з навчальною програмою в один документ. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя / вчительки.

Головним завданням для вчителя / вчительки є забезпечення досягнення учнівством обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом для певного циклу навчання. **Обов'язкові результати навчання** описані в Державному стандарті через конкретні результати та відповідні орієнтири для оцінювання і мають бути досягнуті протягом опанування навчального предмета чи інтегрованого курсу освітньої галузі.

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання іноземної мови 2024-2025

УВАГА!

зміни в процедурі оцінювання результатів навчання.

Відповідно до [Рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти](#) відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти **семестрове оцінювання** передбачає оцінювання груп загальних результатів за критеріями, що наведені в Додатках 1 та 2 до Рекомендацій. На підставі оцінок за окремі групи результатів виставляють загальну оцінку результатів навчання за семестр. Оцінки за окремі групи результатів і загальну оцінку з семестр виставляють у класний журнал і свідоцтво досягнень. **Річне оцінювання** здійснюють на підставі загальних оцінок за перший і другий семестри.

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання іноземної мови 2024-2025

УВАГА!

планування роботи щодо виявлення і подолання навчальних втрат.

.

Така робота умовно складається з 3 етапів:

I – виявлення навчальних втрат;

II – визначення ефективних стратегій щодо їх подолання та їх реалізація через різні активності учнів та учениць (адаптація навчальних програм і календарно-тематичного планування, доступність викладу навчального матеріалу, наявність різних типів завдань, вправ на діяльне опанування підлітками навчального матеріалу; наявність педагогічного інструментарію для стабілізації емоційного стану учнівства, упровадження диференційованого навчання та формувального оцінювання тощо);

III – рефлексія результатів проведеної роботи.

Освітня програма та навчальний план для учнів 5-9 класів НУШ

<https://naurok.com.ua/post/skladaemo-osvitnyu-programu-ta-navchalniy-plan-dlya-5-9-klasiv-nush-za-novimi-vimogami>

«Складаємо освітню програму та навчальний план для 5-9 класів НУШ за новими вимогами» - стаття «На урок»

Рішення про перерозподіл годин між освітніми галузями і навчальними предметами та/або інтегрованими курсами у межах освітньої галузі ухвалює **педагогічна рада закладу освіти**.

Оцінювання результатів навчання та оформлення Свідоцтва досягнень учнів 5-9 класів НУШ

Наказом МОН від 02.08.2024 №1093 скасовано наказ МОН від 01.04.2022 №289 та затверджено рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 5-9 класів НУШ.

Визначено загальні та галузеві критерії оцінювання, правила та процедуру проведення оцінювання й змінено форму документа, який демонструє навчальний поступ учня.

Оцінювання результатів навчання та оформлення Свідоцтва досягнень учнів 5-9 класів НУШ

Критерії оцінювання

Результати навчання – це знання, уміння, навички, ставлення, цінності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які учень здатний продемонструвати після завершення освітньої програми на кожному рівні (циклі) загальної середньої освіти та які можна:

ідентифікувати;

спланувати;

виміряти;

оцінити.

Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та/або в оціночних судженнях. Також, за вибором закладу освіти, оцінювання може здійснюватись за власного шкалою за умови визначення та опису правил її переведення до 12-бальної шкали в освітній програмі закладу освіти.

Оцінювання результатів навчання та оформлення Свідоцтва досягнень учнів 5-9 класів НУШ

Загальні критерії оцінювання

Оцінювання здійснюється за визначеними критеріями, які дозволяють встановити відповідність між вимогами до обов'язкових результатів навчання, визначеними Держстандартом, і фактичними результатами навчання учнів. У додатку 1 до Рекомендацій наведено загальні критерії оцінювання, які визначають загальні підходи до встановлення результатів навчання учнів і реалізуються за чотирма рівнями, що дає змогу здійснювати оцінювання за 12-бальною шкалою:

початковий (1-3 бали);

середній (4-6 балів);

достатній (7-9 балів);

високий (10-12 балів).

Кожний наступний рівень охоплює вимоги до попереднього, а також додає нові.

Галузеві критерії оцінювання

Мовно-літературна (іноземні мови):

Сприйняття усної інформації та письмових текстів іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування.

Взаємодія з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу через засоби іноземної мови.

Надання інформації, висловлювання думок, почуттів та ставлень іноземною мовою.

Оцінювання результатів навчання та оформлення Свідоцтва досягнень учнів 5-9 класів НУШ

Основні функції оцінювання

Оцінювання має надавати інформацію про досягнення результатів навчання учнів на певному етапі освітнього процесу та виконувати такі функції:

формувальна (відстеження динаміки навчального поступу);

констатувальна (встановлення рівня досягнення результатів навчання);

діагностувальна (надання інформації про стан досягнення результатів навчання, наявність навчальних втрат, причин виникнення утруднень);

коригувальна (адаптація освітнього процесу відповідним чином);

орієнтувальна (відстеження динаміки формування результатів навчання та прогнозування його розвитку);

мотиваційно-стимульвальна (активізація внутрішніх і зовнішніх мотивів до навчання);

розвивальна (мотивація до рефлексії та самовдосконалення);

прогностична (планування майбутніх цілей навчання);

виховна (виховання в учнів свідомої дисципліни, наполегливості в роботі, працьовитості, почуття відповідальності, обов'язку).

Оцінювання результатів навчання та оформлення Свідоцтва досягнень учнів 5-9 класів НУШ

Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання – інтерактивне оцінювання учнівського прогресу протягом навчального року, яке дозволяє визначати потреби учнів і адаптувати до них процес навчання. Воно передбачає використання різноманітних методів збору інформації і має відповідати цілям і завданням, які встановлені для конкретного навчального предмета. Його здійснюють у таких формах:

самооцінювання;

взаємооцінювання;

оцінювання із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостережень учителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Завдання для оцінювання мають бути спрямовані на отримання об'єктивної інформації про рівень досягнення учнями обов'язкових результатів навчання певної групи, яка охоплює споріднені загальні результати відповідної освітньої галузі.

Оцінювання результатів навчання та оформлення Свідоцтва досягнень учнів 5-9 класів НУШ

Формувальне оцінювання

Окремі завдання можуть бути диференційовані з урахуванням таксономії освітніх цілей за когнітивними рівнями діяльності, які передбачають:

завдання початкового рівня – розпізнавання, пригадування, відтворення окремих елементів змісту навчання;

завдання середнього рівня – розуміння та застосування елементів змісту навчання;

достатнього – аналіз навчальної інформації (класифікація, порівняння, узагальнення, інтеграція, уточнення, упорядкування);

високого – оцінювання навчальної інформації та власної навчальної діяльності, рефлексія, перекодування інформації з текстової у схематичну, графічну та навпаки, створення, продукування.

Кожний наступний рівень (від початкового до високого) охоплює показники результатів навчання попереднього рівня та містить нові показники результатів навчання.

Оцінювання результатів навчання та оформлення Свідоцтва досягнень учнів 5-9 класів НУШ

Для оцінювання рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями за окремим елементом навчальної програми (тема, розділ тощо) здійснюється **тематичне оцінювання**. Його результати можуть бути використані для коригування освітнього процесу.

Підсумкове оцінювання

Метою підсумкового оцінювання є об'єктивне співвіднесення фактичних результатів навчання учнів з обов'язковими (очікуваними) результатами навчання, визначеними Держстандартом / модельною навчальною програмою за певний період навчання.

Підсумкове оцінювання здійснюється періодично і може охоплювати один, декілька або всі групи результатів, визначених у Держстандарті.

Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель може встановлювати самостійно.

Оцінювання результатів навчання та оформлення Свідоцтва досягнень учнів 5-9 класів НУШ

Підсумкове оцінювання

- Підсумкове оцінювання **за семестр** здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель може запропонувати учням:
 - виконати **комплексну підсумкову роботу** за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;
 - виконати **окремі підсумкові роботи** для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Оцінювання результатів навчання та оформлення Свідоцтва досягнень учнів 5-9 класів НУШ

Відомості, отримані під час підсумкового семестрового оцінювання застосовують для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів учнів у навчанні та коригування освітнього процесу.

У Свідоцтві досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів і на їх підставі виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри, але вона не обов'язково є їхнім середнім арифметичним і має враховувати динаміку особистих досягнень учня протягом року.

Оцінки за семестри і за рік можуть бути скоригованими. Результати семестрового та річного оцінювання фіксують у класному журналі та Свідоцтві досягнень.

Правила і процедури проведення оцінювання

Під час організації оцінювання результатів навчання учнів МОН рекомендує:

- під час планування освітнього процесу на семестр визначати форми поточного і підсумкового оцінювання;
- формулювати об'єктивні та зрозумілі для учнів навчальні цілі, які відповідають обов'язковим і очікуваним результатам навчання, визначених Держстандартом та модельним навчальним програмам;
- ознайомлювати учнів із критеріями та засобами оцінювання, за якими буде встановлюватись рівень досягнення ними результатів навчання на кінець навчального семестру та року;
- надавати учням зрозумілий, чіткий, доброзичливий і своєчасний зворотний зв'язок щодо їхніх результатів навчання за певний період. Залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності його можна надавати в письмовій, усній або електронній формі;
- не протиставляти учнів один одному;
- акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень;
- індивідуально обговорювати з учнями труднощі в навчанні;
- створювати умови для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія);
- спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям під час навчальної діяльності;
- створювати умови для активної участі учнів у процесі оцінювання, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільно визначати подальші кроки для покращення результатів навчання;
- коригувати освітній процес з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Інструменти оцінювання

Оцінювання результатів навчання можна проводити із застосуванням таких способів і засобів:

- усне опитування (індивідуальне, групове тощо);
- спостереження;
- аналіз портфоліо;
- письмові завдання (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні, підсумкові роботи);
- практичні завдання (завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- навчальні проєкти;
- робота з картами, діаграмами;
- заповнення таблиць, побудова схем, моделей, зокрема з використанням електронних засобів навчання тощо;
- завдання з використанням ІТ (онлайн-тести, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, комп'ютерні продукти тощо); самооцінювання, взаємооцінювання;
- комплексне оцінювання.

Інструменти оцінювання

Під час оцінювання слід застосовувати завдання різних когнітивних рівнів:

на відтворення знань;

на розуміння;

на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях;

уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність, процедури проведення та види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням:

- дидактичної мети;
- особливостей змісту навчального предмета (інтегрованого курсу);
- етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

Форми організації освітнього процесу

ЛИСТ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

м. Київ

ВІД 23 СЕРПНЯ 2024 Р.

№ 1/15281-24

ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ 2024/2025 НАВЧАЛЬНОГО РОКУ В
ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

У листі визначено особливості організації нового навчального року в умовах правового режиму воєнного стану.

Методичні рекомендації для вчителів щодо оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами (ООП)

Мета — надати вчителям ефективний інструмент для оцінювання прогресу учнів з ООП. Так педагоги якісніше реагуватимуть на потреби учнів, відстежуватимуть зміни в освітньому процесі, упроваджуватимуть дієві адаптації та модифікації.

Ключові аспекти методичних рекомендацій:

- основні документи, що регулюють питання оцінювання;
- загальні підходи до оцінювання та особливості оцінювання осіб з ООП в умовах інклюзивного навчання;
- роль команди супроводу;
- педагогічне спостереження та практика підтримки;
- залучення батьків і роль оцінювання під час переходів між рівнями освіти.

Методичні рекомендації для вчителів щодо оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами (ООП)

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами

<https://mon.gov.ua/storage/app/sites/1/inkluzyvne-navchannya/2024/07/29/Otsinyuvannya.navch.dosyahn.uchniv.z.OOP-metodrekomentatsiyi-2024.pdf>

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ДОСЛІДЖЕНЬ ОСВІТИ

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами

методичні рекомендації

Навчальна література та навчальні програми, рекомендовані для використання в освітньому процесі

- У [листі МОН від 14.08.2023 № 1/12038-23](#) надано переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих міністерством для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році. Переліки систематизовано за такими напрямками:
- [початкові класи закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою;](#)
- [5-11 класи закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою;](#)
- [заклади загальної середньої освіти, де є класи \(групи\) з навчанням мовами національних меншин;](#)
- [заклади загальної середньої освіти для осіб з особливими освітніми потребами.](#)

Держстандарт базової середньої освіти

Структура за зміст базової середньої освіти регулюється новим Держстандартом. Спираючись на нього, можна також визначити обсяг навчального навантаження та вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів. І саме він є базовим документом, який допоможе організувати навчальний процес в сучасній школі.

Держстандарт визначає 9 освітніх галузей, кожна з яких має:

- мету
- компетентнісний потенціал
- обов'язкові результати навчання
- орієнтир до оцінювання результатів навчання

[Огляд і розбір Держстандарту мовно-літературної освітньої галузі \(іншомовна освіта\)](#)

[Огляд і розбір Держстандарту мовно-літературної освітньої галузі \(друга іноземна мова\)](#)

- Добірку складено за матеріалами
- <https://mon.gov.ua/ua>
- <https://osvita.ua/>
- <https://naurok.com.ua/>

Консультант КУ «ЦПР «Освітня траєкторія» ДМР
Олена КОСТЕНКО
kostenko.mmc@dhp.dniprorada.gov.ua

- <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2023/09/04/Rekomendatsiyi.shchodo.orhanizatsiyi.osvitnoho.protsesu.04.09.2023.pdf>

